

Esther Verhoef

Déjà vu

2011

Uitgeverij XL
Leidschendam

Hij was vlakbij. Takken knapten onder zijn bergschoenen en weken uiteen terwijl hij zich een weg baande door het struikgewas.

Hij vloekte binnensmonds.

Hij was woedend, buiten zinnen.

Ze rook de wapenolie, het leer van zijn schoenen, de weeïge lucht die altijd aan zijn jas hing en zijn eigen geur, het sterkste afrodisiacum dat ze had gekend. Ze hoorde zijn stem, zijn ademhaling. Zijn nabijheid was allesoverheersend – ze had er steeds op gereageerd als een kennelhond die rook dat haar voerbak werd gevuld. Hongerig, verwachtingsvol, fel en ongeduldig.

Ze drukte zich dicht tegen de koude grond en sloot haar ogen. Ademde zoveel mogelijk door haar neus. Ze kon alleen maar intens hopen dat hij haar niet zag, dat de condens van haar ademhaling opging in de dichte mist, en dat de herfstbladeren in deze kuil haar kleding voldoende aan het oog onttrokken. Zodat hij haar voorbij zou lopen, verder het bos in.

Pas dan, buiten zijn gehoorsafstand, kon ze proberen hiervandaan te komen en naar de openbare weg te rennen. Misschien had ze geluk en kon ze een auto aanhouden. Anders moest ze blijven doorlopen tot

aan het volgende huis, waar ze het alarmnummer kon bellen.

Voor die tijd was ze niet veilig.

Haar armen en benen zaten onder de schaafwonden en haar lip was gescheurd. Er kleefde bloed aan haar kin, maar het was niet belangrijk. Ze voelde de pijn niet eens.

Wat ze wel voelde was leven, diep in haar. Het was nog klein, niet groter dan een vuist, maar het was er. Nieuw leven.

Armpjes, beentjes. Een gezichtje.

Griezelig dichtbij hoorde ze takken kraken. Ze drukte zich dieper in de kuil, haar wang tegen de natte bladeren.

‘Klotewijf, kutzooi.’

Zijn stem. Hijgerig, maar niet buiten adem. Eerder van iemand die haast had om een klus te klaren, iemand die op tijd thuis wilde zijn.

Hij had een ijzeren conditie. Ze kende niemand die zo sterk en zo afgetraind was als hij. Ze zou hem nooit kunnen voorblijven, fysiek was hij haar op alle fronten de baas en dat wist hij. En hij wist nog veel meer. Hij wist dat zij zijn kind droeg. Ze had het hem verteld, toen ze de liefde bedreven in de schuur. Haastig, zijn broek op zijn knieën. Hij had haar bij de haren gegrepen, dieper in haar gestoten en gefluisterd dat hij trots op haar was, dat het vast een mooie ba-

by zou worden. Alles zou goed komen. Zij hoefde zich geen zorgen te maken. Hij zou alles regelen. Hij had alles onder controle.

Ze was blind van verliefdheid geweest en kon niet meer helder denken. Ze had hem vertrouwd. Wat er was gebeurd en wat hij in haar had losgemaakt was zo overweldigend, zo spannend – *hij* was zo spannend.

Hij kwam tot stilstand, één stap verwijderd van haar gezicht. Ze zag zijn bergschoenen en de onderkant van zijn jeans, nat van de ondergroei en het lange gras.

‘Godver!’ riep hij en hij schopte de bladeren van haar af. ‘Wel godver!’

Ze rolde zich verder op, maakte zich zo klein mogelijk, trok haar knieën omhoog in een poging haar buik te beschermen.

‘Niet doen!’ Ze stak haar handen in de lucht om hem af te weren. ‘Alsjeblieft, ik zal geen...’

‘Bek dicht.’ Hij hief het jachtgeweer, zette de kolf tegen zijn schouder, legde zijn wang ertegenaan en keek naar haar over de lange, glanzende loop. Geconcentreerde blik, harde gelaatstrekken. Ogen waarin geen liefde meer te ontdekken was, geen verlangen, geen warmte.

Enkel frustratie, en een ijzeren vastbeslotenheid om deze executie uit te voeren.

Hoofdstuk 1

‘Sorry, meisje. Het spijt me voor je.’ Sjefs ellebogen rusten op het bureau, hij zet zijn vingertoppen tegen elkaar.

Ik kijk langs hem heen door de smoezelige, in aluminium gevatte ruiten. De bomenrij langs de parkeerplaats is rood en geel verkleurd. Er ligt blad op de klinkers.

‘Ik kan me heel goed voorstellen dat het rauw op je dak valt. Het is voor ons ook niet makkelijk,’ hoor ik hem doorgaan, op een toontje alsof hij een zwakbegeefde tegenover zich heeft. ‘We hadden hoge verwachtingen van de weekendbijlage. Daarom hebben we jou destijds aangetrokken, hè? Maar zoals je weet, hebben de adverteerders het laten afweten.’

Onder de luifel bij de ingang staan collega’s te roken, hun jassen tot onder de kin dichtgeritst. De wind speelt met de rook, die om het groepje heen wervelt en langs de betonnen gevel omhoog kruipt, waar hij geleidelijk opgaat in de herfstlucht.

‘... en dat betekent, zoals ik net al zei, dat er voor jou helaas geen functie meer is bij onze krant. Je contract kan niet worden verlengd. Het spijt me enorm.’

Het spijt je helemaal niet, zou ik willen zeggen. Integendeel, je geniet met volle teugen. De directie heeft me aangenomen omdat ik net afgestudeerd en dus

relatief goedkoop was – *een jonge meid, energiek, fris, enthousiast*. Jij vond me te jong en onervaren. Dat heb je meteen al rondgetoeterd. Je hebt me nooit een mooi, spraakmakend artikel gegund, nooit een eerlijke kans gegeven. Jij griste de snoepreisjes voor mijn neus weg, interviewde grote namen, schreef de beschouwende artikelen. De rest verdeelde je over je vaste freelancers, mensen met wie je al jaren werkte.

Jouw kruimels waren voor mij: voorgekauwde persberichten, filmbesprekingen van vijftig woorden, suffe uittips. Zelfs die stukjes herschreef je tot ik ze zelf niet meer herkende.

En nu heb ik geen baan meer.

Door jouw schuld.

Sjef tuurt naar zijn computerscherm, zet zijn bril hoger op zijn neus. ‘Ik zie dat je vanaf volgende week vrijdag vakantiedagen hebt opgenomen. Als ik de rest van je vrije dagen erbij optel, kun je in principe zo dadelijk je bureau gaan leegruimen.’ Hij kijkt me nu recht aan, een gladgeschoren grijns op zijn gezicht. ‘Is er nog iets wat ik voor je kan doen?’

Je hebt al genoeg gedaan.

‘Nee, dank je.’ Vanbinnen schreeuw ik hem de gruwelijkste verwensingen toe, maar uiterlijk blijf ik stoïcijns.

Daar ben ik goed in, gevoelens voor mezelf houden.

Ik kleur zelden en als ik me rot voel, is er nooit eens iemand die me vraagt wat eraan scheelt.

Buiten beginnen de rokers aan een wisseling van de wacht. De enige vrouw in het gezelschap doet me denken aan Dianne. Ze communiceert al net zo gebarend, zet haar woorden kracht bij met haar hele lichaam. Mijn beste vriendin zou deze situatie niet lijdzaam ondergaan. Ze zou briesend over het bureau klimmen, Sjef bij zijn foute stropdas pakken en hem toeschreeuwen wat een gebakken drol hij werkelijk is. 'Wat maakt het uit,' zou ze me later, gierend van de lach, bij een flesje bier hebben gezegd. 'Wat had hij kunnen doen dan? Me ontslaán?'

Maar ik ben Dianne niet.

Ik ben Eva Lambregts. Ik klim niet boos over bureaus heen. Ik verhef mijn stem niet. Ik slik mijn woorden eerder in dan dat ik ze uitspuug.

En nu ben ik dan werkloos.

Of, zoals ik het al zo vaak eufemistisch heb horen uitdrukken: *in between jobs*.

Pas bij thuiskomst begint het goed tot me door te dringen dat ik maandag niet meer op de redactie word verwacht. Ik heb amper de kans gekregen om afscheid te nemen van mijn collega's. Het ging te snel. Verdwaasd heb ik mijn bureau leeggeruimd en ben in half verdoofde toestand naar huis gereden.

Ik pak een fles cola uit de koelkast, schenk een glas in en loop de trap op. Halverwege moet ik bukken om te voorkomen dat ik mijn hoofd tegen de verdiepingsvloer stoot. Mijn huisje is klein, met een vierkante woonkamer voor en een smal keukentje aan de achterzijde dat uitkijkt op een ommuurde binnenplaats zonder poort.

Vroeger woonden hier fabrieksarbeiders met ritsen kinderen. Ik ken de zwart-witfoto's uit het stadsarchief – bleke smoeltjes van mistroostige zielen bij de deur van hun huisjes. In deze straat kom je nu geen kinderen meer tegen. Als die geboren dreigen te worden, is de volgende stap een verhuizing naar nieuwbouw met autoluwe straten, speeltuintjes en groen.

Boven op de overloop duw ik de was opzij om bij de slaapkamer te komen. De deur klemt en begint hevig te piepen als ik hem opendoe. Dat doet hij al vijf jaar, zo lang als ik hier woon. Ik gun mezelf geen tijd voor dit soort klusjes, en op een of andere manier tref ik altijd vriendjes met twee linkerhanden.

Ik plof neer op het tweepersoonsbed, trek mijn laptop van het nachtkastje op de sprei naast me en klap hem open. Recht boven mijn hoofd spatten regendruppels stuk op het dakraam.

Ik neem een slok cola en start mijn mailprogramma op. Twee nieuwsbrieven, een paar grappige filmpjes

waarvoor ik nu niet in de stemming ben, een e-mail in telegramstijl van mijn vriendje Erwin – hij heeft een seminar in Berlijn en blijft daar tot dinsdag. Als hekkensluiser floept nog een drietal mailtjes binnen van collega's. Herstel: ex-collega's. Ze hebben het nieuws van Sjef gehoord, zijn allemaal geschokt, wensen me sterkte en hopen dat ik volgende maand toch gewoon meega met het jaarlijkse personeelsuitje. *Yeah, sure*. Alsof ik daar nog zin in zou hebben.

Ik ben niet in de stemming om te reageren. Misschien doe ik dat morgen, als ik me beter voel.

Hoofdstuk 2

Ik voel me niet beter. Ik voel me juist ellendiger, verwarder en bovenal nuttelozer dan ooit, na een doorwaakte nacht waarin ik mijn colaatjes ben gaan aanlengen met Bacardi totdat de fles leeg was, urenlang op de bank heb gelegen en heb gezapt van het ene naar het andere tv-kanaal. Gaandeweg werd ik steeds somberder.

Het was niet de angst om werkloos te zijn die me uit mijn slaap hield. Het was vooral kwaadheid. In eerste instantie richtte de woede zich op Sjef, maar uiteindelijk op de ware oorzaak van alles: *moi*.

Ik had al een poos het idee dat Sjef me op een zijspoor parkeerde, me misschien zelfs wel actief tegenwerkte, en ik heb er niets tegen ondernomen. Ik heb mijn artikelen geschreven en vervolgens lijdzaam toegekeken hoe hij alles uit de context rukte, met de volgorde rommelde, het aantal woorden halveerde en de ziel eruit sneed. Geen enkel stuk haalde ongeschonden de eindstreep. Waarom heb ik hem daarvoor nooit ter verantwoording geroepen? Waarom ben ik niet eerder kwaad geworden, heb ik nooit een gesprek aangevraagd met de hoofdredacteur? Wat dacht ik eigenlijk met die passiviteit te bereiken?